

[Socialministeren.]

Anstaltsudvalget har ud fra det nye grundsyn, hvorefter alkoholismen må betragtes som et symptom på sygdom, stillet forslag om, at såvel behandlings- som underholdshjælp fremtidig skal ydes som særhjælp. Dette synspunkt har regeringen kunnet tiltræde, og da der i denne henseende ikke bør være forskel på tilfælde af frivillig og af tvangsmæssig behandling, foreslås denne ordning at skulle gælde for begge kategorier.

De fremsatte forslag vedrørende alkoholistforsorgen kan ikke antages at medføre merudgifter af nogen betydning.

De øvrige forslag er som nævnt konsekvensændringer af andre forslag og vil medføre, at visse udgifter, som hidtil har været afholdt efter forsorgsloven, fremtidig må afholdes efter anden lovgivning, nemlig revalideringsloven, folkeforsikringsloven og sygeforsikringsloven. Jeg skal herom henvise nærmere til bemærkningerne til de enkelte forslag og skal hermed i øvrigt anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte forslag til lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne.

Ved lov nr. 199 af 12. april 1949 om lønninger og pensioner for lærere ved folkeskolen på Færøerne blev de for folkeskolen i det øvrige kongerige gældende lønningsbestemmelser i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. for folkeskolens lærere i det væsentlige overført til folkeskolen på Færøerne, således at folkeskolelærere på Færøerne i lønmæssig henseende blev ligestillet med folkeskolelærere i det øvrige kongerige. Efter at lærerlønningsloven af 12. juli 1946 er blevet afløst af lov nr. 156 af 7. juni 1958 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere, har man fra færøsk side fremsat ønske om, at den i 1949 gennemførte ligestilling bevares, da forudsætningerne herfor stadig er til stede, og i overensstemmelse hermed er der på initiativ af Færøernes skoledirektion udarbejdet et udkast til en ny lærerlønningslov for Færøerne. På grundlag heraf har Færøernes landsstyre for Færøernes lagting fremsat forslag til beslutning om gennemførelse af lov om løn-

ninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne, og lagtinget har efter indstilling af et flertal i lagtingets skoleudvalg vedtaget, at dette forslag gennemføres med de ændringer, som er anført i den som bilag 1 til nærværende lovforslag optrykte betænkning. Forslaget er derefter fremsendt til undervisningsministeriet med indstilling om, at der for folketinget fremsættes lovforslag i overensstemmelse med lagtingets vedtagelse.

Det af lagtinget vedtagne forslag er i det hele udformet som en selvstændig lov efter forbillede af lærerlønningsloven af 7. juni 1958, således at der i forhold til denne i hovedsagen kun er foretaget sådanne ændringer og afvigelser i lovforslaget, som er en følge af de særlige forhold på Færøerne. Der er endvidere i forslaget optaget nogle bestemmelser, der kun har betydning for folkeskolen på Færøerne, samt enkelte bestemmelser fra lov af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn, hvilken lov ikke gælder for Færøerne.

I medfør af den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949 § 2, stk. 2, varetager skoledirektionen efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte bestemmelser de hverv, som ved lærerlønningsloven for det øvrige kongerige er tillagt undervisningsministeren. Man har ønsket at bevare denne hovedregel og har derfor ved affattelsen af de enkelte bestemmelser i nærværende lovforslag foreslået, at skoledirektionen skal have de undervisningsministeren i den danske lærerlønningslov tillagte beføjelser, medmindre særlige grunde måtte tale for at lade bemyndigelsen blive hos ministeren.

Lagtinget har endvidere ønsket, at landsstyrets erklæring skal indhentes i en række tilfælde, hvor undervisningsministeriet træffer afgørelsen.

I forbindelse med lønreformen har det færøske hjemmestyre henstillet, at den gældende regel om udgiftsfordelingen i den færøske lærerlønningslovs § 23, stk. 1, hvorefter statskassen refunderer halvdelen af hjemmestyrets udgifter til lærerlønninger m. m., ændres under hensyn til, at gennemførelsen af de nye lønningsbestemmelser vil medføre en betydelig forøgelse af udgiften til lærerløn og dermed en belastning af hjemmestyrets økonomi. Undervisningsministeriet har under de foreliggende omstændig-

[Undervisningsministeren.]

heder ment at kunne gå ind for, at statskassens tilskud forhøjes fra 50 pct. til 55 pct. af udgiften til lærerlønninger m. m. En sådan fordelingsnorm medfører, at staten kommer til at bære 80-85 pct. af merudgiften ved den foreslåede lønreform for folkeskolen på Færøerne. Efter de for undervisningsministeriet foreliggende oplysninger vil gennemførelsen af de nye lønningsbestemmelser medføre en merudgift på ca. 533 000 kr. i finansåret 1959-60, heri indbefattet 2 portioner dyrtidstillæg pr. 1. april 1959. Den samlede udgift for dette finansår kan herefter anslås til 3 163 000 kr., hvoraf hjemmestyret og statskassen med den foreslåede fordelingsnorm vil komme til at udrede henholdsvis 1 423 000 kr. og 1 740 000 kr., d. v. s. at statens merudgift vil blive ca. 425 000 kr.

Med hensyn til statskassens refusion af udgiften til pensioner foreslås det i § 46, stk. 1, i nærværende lovforslag, at statskassen refunderer 80 pct. af den samlede udgift til pensioner, herunder reguleringstillæg. Den foreslåede refusionsnorm svarer til den refusion af pensionsudgiften, der for tiden ydes efter den gældende regel i den færøske lærerlønningslovs § 24, stk. 1, hvorefter statskassen refunderer halvdelen af grundpensionen og hele reguleringstillægget.

Den samlede udgift til pensioner, hvoraf statskassen efter den gældende regel refunderer ca. 80 pct., udgør for tiden ca. 321 000 kr. Efter en foretagen beregning vil gennemførelsen af nærværende lovforslag — når bortses fra dyrtidsreguleringen — ikke medføre nogen forøgelse af pensionsudgiften eller af statskassens andel heraf.

Jeg skal i øvrigt med hensyn til enkeltheder i lovforslaget henvise til de forslaget ledsagende bemærkninger.

Jeg tillader mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Jeg tillader mig endvidere for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om statstilskud til Københavns kommunale skolevæsen.*

Ved lærerlønningsloven af 7. juni 1958 §§ 44-47 blev der med virkning fra den 1. april 1958 gennemført nye regler om statens tilskud til lærerlønninger og pensioner i kommunerne uden for København. Efter de nye tilskudsregler ydes der kommunerne

uden for København et statstilskud på 85 pct. af udgiften til lærerlønninger m. m. og af ventepengeudgiften, medens staten refunderer hele pensionsudgiften. I forbindelse med gennemførelsen af de nye tilskudsregler er tilskuddet fra den fælleskommunale udligningsfond bortfaldet ved udligningsfondens ophævelse.

Som følge af de særlige regler for styrelsen af Københavns kommunes skolevæsen gælder lærerlønningslovens regler ikke for Københavns kommune. Statens tilskud til Københavns kommunes skolevæsen ydes i henhold til lov nr. 675 af 22. december 1919, hvorefter tilskuddet til kommunens udgifter til lærerløn og pension beregnes under ét med et beløb svarende til det gennemsnitlige statstilskud pr. barn, som landets øvrige kommuner modtager som tilskud til lærerløn og pension. Det tilskud, som Københavns kommune tidligere har modtaget til sit skolevæsen fra den fælleskommunale udligningsfond, er bortfaldet fra den 1. april 1958, men bortfaldet af dette tilskud udlignes ved, at statens tilskud i henhold til 1919-loven bliver tilsvarende større som følge af de nye regler i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 om statens tilskud til lærerløn og pension i kommunerne uden for København.

Ved nærværende lovforslag foreslås det, at der ved beregningen af statens tilskud til Københavns kommune foretages en opdeling i et tilskud til udgiften til lønninger og et tilskud til udgiften til pensioner. Forslaget går i øvrigt ud på, at tilskuddet til kommunens udgifter til lærerløn fremtidig skal være af samme størrelse som det gennemsnitlige statstilskud pr. barn, som Frederiksberg, Gentofte og de øvrige større kommuner uden for København med mindst 75 000 indbyggere modtager som statstilskud til lærerløn, og at tilskuddet til kommunens udgifter til lærerpension skal udgøre samme procentdel af det beregnede tilskud til lærerløn, som statstilskuddet til lærerpension for samtlige kommuner uden for København under ét udgør af det samlede tilskud til lærerløn for disse kommuner. Man tilsigter med den foreslåede beregningsmåde at sidestille Københavns skoleudgifter og tilskuddet dertil med skoleudgifterne og tilskuddet dertil i de største kommuner uden for København, der i skolemæssig